

*Регіональний розвиток і державна регіональна політика в
Україні
Фінансування регіонального розвитку*

Державно-приватне партнерство та Стратегія регіонального розвитку

Кріс Шугарт

Міжнародний експерт з ДПП

Програма розвитку державно-приватного партнерства

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Роль ДПП у регіональному розвитку

- Проекти ДПП належним чином доповнюють бачення регіонального планування, що дає змогу використовувати потенціал та можливості приватного сектора, орієнтуючись на встановлені державою бачення та напрямки дій
- Забезпечення належної *інфраструктури* та інших складових *держкапіталу* з метою регіонального розвитку та зростання
 - ТЕК, наземний транспорт, порти, водопостачання та каналізація, поводження з твердими відходами, інтегрована інфраструктура в індустріальних парках
 - Державні будівлі, школи, лікарні, сільськогосподарські склади

Роль ДПП у регіональному розвитку

- ДПП розташований посередині між повною відповідальністю державного сектору та нерегульованим ринком приватного партнера
 - Таким чином, держава виконуватиме свою частину роботи (у даному випадку, це функції планування), а деякі проекти реалізовуватимуться за допомогою механізму ДПП
 - Важлива, але невелика частина інвестицій в інфраструктуру
 - Навіть, у Великобританії ДПП (проекти PFI) становлять лише 11% від капітальних витрат в інфраструктуру
- Приклад: використання ДПП у Польщі на муніципальному рівні

Що таке ДПП?

- Спектр проектів ДПП
 - У широкому розумінні: механізм співпраці між органами державної влади та приватним сектором
 - У вузькому значенні: чітко визначена довгострокова угода між органами державної влади та приватним сектором
 - напр., аутсорсингові компанії або компанії-підрядники з більш детальними та довгостроковими угодами
- Ми зосередимо увагу на вузькому значенні:
 - Державні організації укладають довгострокові угоди (більше, ніж на 5 років) з приватним партнером для розробки, будівництва, (часто) фінансування, обслуговування та (часто) функціонування об'єктів інфраструктури або інших об'єктів, що надають комунальні послуги
 - В основному, за рахунок вихідних, а не вхідних характеристик та технічних вимог

Переваги ДПП

- Переваги добре структурованих проектів ДПП, що впроваджуються досвідченими компаніями:
 - Приватний партнер несе основну відповідальність за фінансування
 - Більш ефективна, надійна та краща якість інфраструктури та надання послуг (співвідношення ціни та якості)
 - Дозволяє ефективно використовувати досвід, ефективність та неординарні рішення приватного сектору
 - Перехід більшості ризиків до приватного партнера
 - Питання закупівель вирішуються приватним партнером
 - Гарантоване оптимальне технічне обслуговування
 - Більш прозорі вимоги щодо результатів роботи та витрат
 - Сприяння розвитку місцевої промисловості

Планування та ДПП як механізм

- Належне планування (на відповідному рівні) є передумовою успішного проекту ДПП
 - Принаймні, галузевий основний план або щось подібне
- Коли доречно застосовувати механізм ДПП?
 - Результати роботи відомі та узгоджені між основними зацікавленими сторонами
 - Вимоги до цих результатів роботи не змінюватимуться протягом тривалого часу
 - Забезпечено стабільність функціонування технологій
 - Очікується сильна конкуренція під час проведення конкурсу

Можливі труднощі

- Тривалі і складні переговори
- Висока вартість укладання угоди
- Більш висока вартість часткового фінансування може не виправдати підвищення ефективності (зниження витрат)
- Необхідні професійні навички представників державного сектору для ефективного моніторингу та контролю проектів ДПП *після укладення угоди*

Планування проектів ДПП та вибір механізму для їх реалізації

- Рішення щодо застосування ДПП найкраще приймати на більш пізніх стадіях процесу планування
 - Діагностика
 - Завдання та цілі
 - Стратегія здійснення, у т.ч. конкретних інвестиційних проектів
 - Інструменти та механізм – *включаючи ДПП*, у разі необхідності
- Пропоновані інвестиційні проекти мають надаватися для проходження аналізу оцінки економічного ефекту перед прийняттям рішення щодо застосування механізму ДПП

Стандартна структура ДПП

Фінансування проектів ДПП

- Зазвичай, приватний партнер відповідає за фінансування “цільової компанії” (SPC) для імплементації ДПП. Види фінансування:
 - Кредитування
 - Комерційні банки
 - Міжнародні фінансові установи (IFC, EIB)
 - Акціонерний капітал
 - Акціонери цільової компанії (SPC)
 - Третя сторона
 - Гранти
 - Національні
 - Міжнародних фінансових установ, ЄС тощо

Фінансування проектів ДПП

- Підвищення якості кредиту державою (особливо, після фінансової кризи 2008 року)
 - Співфінансування займу цільової компанії (SPC)
 - Гарантія деяких частин займу цільової компанії (SPC) для укладення угод (зменшує вплив кредиторів)

Доступність фінансування та фінансовий простір

- Чи можна за рахунок ДПП збільшити фінансування, доступне для країни та збільшити *фінансовий простір*?
- Позитивний ефект зусиль *приватного партнера контакти*, активність, уміння переконувати та оперативність
- Перспектива правил бухгалтерського обліку
 - Чи повинні заборгування по ДПП розміщуватися поза державним балансовим звітом? (з метою відповідності Маастрихтським критеріям - фінансово-економічні показники країни, необхідні для вступу до Євро-зони)
 - ЄС (Eurostat): державний позабалансовий звіт за умови компанія ДПП бере на себе будівельні ризики та або (1) ризики доступності, або ризики попиту
 - Але фундаментальний (економічний) вплив на фінансовий простір може бути різним: *умовні зобов'язання*

Доступність фінансування та фінансовий простір

- Якщо прибуток з ДПП йде з державного бюджету, це буде дуже схоже на обслуговування боргу для уряду, а тому не зможе надати вигоду загальному фінансуванню
- Та якщо прибуток загалом йде зі зборів *споживачів*, вони вищі та надійніші за структури ДПП, це може розширити фіскальний простір та підвищити якість угоди

Програма розвитку ДПП

- Програма розвитку державно-приватного партнерства (USAID) - це п'ятирічна програма, що допомагає створити в Україні середовище, сприятливе для ДПП за допомогою чотирьох взаємопов'язаних завдань:
 - Вдосконалення законодавства
 - Підтримка діяльності національного уповноваженого органу з ДПП
 - Навчання та інформування
 - Забезпечення підтримки транзакцій при реалізації пілотних проектів ДПП

Пілотні проекти Програми розвитку ДПП

- Спортивна та рекреаційна інфраструктури у Києві, (Сімферополі)
- Центральне теплопостачання альтернативного виду палива у Малині, Житомирська обл.
- Охорона здоров'я у Запоріжжі
- Поводження з твердими відходами та добування біогазу з виробництвом електроенергії у Вінниці та Івано-Франківську.
- Управління закладами освіти у Києві
- Управління паркуванням у Львові
- Тестування моделей структурування та реалізації ДПП в різних секторах

Дякую за увагу!

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES